Röportaj Yapma

Giriş

Bir röportaj genelde iyi bir hazırlık gerektirir. Tek başına bir röportaj programı olabileceği gibi başka bir programın parçası da olabilir.

Bir röportaj bir konunun sadece bir parçasımıdır (örneğin belgesel), en başta şunu netleştirmelisiniz, yapacağınız görüşme hangi yönü ile yapacağınız çalışmanıza katkıda bulunacaktır.

Genelde şu sorular hazırlanır:

- Görüşme ile hangi bilgi (resim, ses) verilmek istenmektedir
- Görüşme bir kişi mi yoksa birden fazla kişi ile mi yapılmalıdır, görüşme yapılan kişiler birbirleri ile bağlantılımı
- Görüşme ile kişilerde duygusal bir yaklaşım bırakmak istiyormusun, eğer istiyorsa bu duygusallığı nasıl yaratacaksın
- Bir röportajda konuşmacının hangi cümlelerini aynen kendi sesinden alıp yayınlayacaksın veya hangilerini seslendirerek dinleyicilere aktaracaksın
- Görüşmede soracağın en temel sorun ne (ana konu ile bağlantılı soru)
- Konuşmacılardan hangi ifadeleri almayı bekliyorsun (konuşmacılarının konu hakkındaki bilgileri)

Vision *in action*

1. Gerekli malzemeleri hazırla ve her şeyin hazır olduğunu tekrar kontrol et çekim alanına gitmeden önce (çekim iznini aldıktan sonra)
2. Röportajdan önce tüm soruları hazırla ve verilebilecek cevapları da planla.
3. Özellikle olay yerinde röportaj hazırlamaya çalış, konuşmacıya sorulacak sorular hakkında bilgi ver.
4. Röportaj için uygun bir yer bul. Şu hususlara dikkat et:
• İyi ışık (güneş ışığı veya yapay ışıklar)
• Çevre gürültüsünün olmaması lazım
• Röportaj konusu ile ilgili bir arkaplan
5. Konuşmacının, kameramanın, ve diğer personelin bulunması gereken konumlar:
• İlk olarak muhabirin ekranda olup olmayacağına karar verin. (örneğin bir hikayeyi anlatmada bazen muhabirde önemli bir konumdadır, ve ekranda yer alması önemlidir.)
• Muhabirin ekranın solunda durması demek konuşmacının sağa doğru dönerek demeç vermesi demektir, bunun tersi de mümkündür.
• Konuşmacıların kamera ile göz seviyesinde olması önemlidir.
6. Konuşmacıya röportaj öncesi önemli konuları hatırlatın, ve bu konulara dikkat etmesini söyleyin:
• Kameraya bakmayın sadece röportaj yapan kişi ile göz teması kurun.
• Tam cümleler ile cevap veriniz.
• Cevapları verirken sorulan soruları en başta cevap içerisinde tekrar ediniz. Böylece tasarım aşaması da kolay olur.
7. Konuşmacıyı dikkatlice dinleyin. Tam olarak cevap alamadığınızda veya cevaplar beklediğiniz tatmin edici değilse “niçin” sorusunu kullanarak daha iyi cevaplar alabilirsiniz.
8. Görüşme esnasında zaman zaman konumunuzu değiştirin. 3 soruda bir soluklanarak çekim açısını değiştirebilirsiniz. Yakın çekimler yapabilirsiniz. (eğer sadece bir kamera ile çekim yapıyorsanız, çekim bittikten sonra yakın çekimler yapabilir ve genel konular hakkında konuşmasını isteyebilirsiniz.)
9. Konuşmacıdan yapılan görüşmenin yayınlanacağı hakkında görüşme sonun da kamera önünde izin alınız.
10. Ayrıca çekim sonunda yine konuşmacı ve konum hakkında bilgi sunmayı unutmayın.

Araçlar / Malzemeler

Kamera

Görüşmeler herhangi bir kamera kullanılarak çekilebilir. Güzel bir çekim için üçayak gereklidir. Kameraman kullandığı kameranın özelliklerine hakim olmalıdır, çekim alanını iyi tanımalı nereleri çekeceğini iyi bilmelidir, çekimini yaptığı görüşme ile mesafesini iyi ayarlamalıdır. İyi bir görüntü yakalamak için neler yapılması gerektiğini bilmelidir.

> *Görüşme türleri ve kamera ile ilgili ayrıntılara buradan ulaşabilirsiniz. Basit kamera kullanımı, ileri düzey kamera kullanımı.*

Işık

Eğer çekim yaptığımız yerde yeterli derecede ışık yoksa ekstra ışıklandırmaya ihtiyacımız vardır (üç ayak üzerinde ışık, kamera ışığı, veya varsa bulunduğumuz ortamdaki ışıklandırma) Eğer bulunduğunuz yerdeki ışıklandırma durumunu bilmiyorsanız yanınızda fazladan ışıklandırma sistemi taşımanız iyi olacaktır.

Daha fazla bilgiyi " ışıklandırma sistemi" konulu bölümden edinebilirsiniz.

Ses sistemi

Ses kaydı için çok farklı sistemler mevcuttur, sizin yapmak istediğiniz çekim türüne göre ekipmanlarınız farklılık gösterir.

Bir röportaj için tabi ki en iyi ortam sessiz olandır fakat anacak çekim yapacağınız yer çok önemli bir yerse ve değiştirme imkanınız yoksa sadece konuşan değil ortam sesinin de kaydedilmesi gerekir. Örneğin eğer bir fırında çekim yapıyorsak kişi çalışırken çıkan seslerin kaydedilmesi de çekimi daha etkili hale getirecektir.

Her durumda röportaj yapılan kişi ile çekim yapıldığı için ses kalitesi önemlidir. Çekim yapılan yerin yanında ses sistemi seçimi de önem taşımaktadır. En iyisi yaka mikrofonları ile çalışmaktır ancak tabi ki el mikrofonu ve bir mikrofonu tutmak için el aparatı da gerekli olabilir. En önemlisi mümkün olduğunca mikrofonun konuşan kişinin ağzına yakın olmasıdır.

Farklı ses kayıt özellikleri hakkında daha fazla bilgiye "ses müzik ve ses efektleri" bölümünden ulaşabilirsiniz.

Ana Bölüm

Görüşme içeriğinin hazırlanması

İyi bir görüşmeye hazırlık için özellikle bir olay ile ilgili en başta aşağıdaki sorular sorulabilir:

- Ne oldu?
- Kime oldu? (Kim vardı)
- Nerede oldu?
- Ne zaman oldu?
- Nasıl oldu?
- Niçin oldu?

Görüşmede olay ayrıntılı olarak ele alınır ve olayı okumak, izlemek ve duymak için çalışma hazırlanır.

Diğer taraftan buradaki soruları sormak zorunda değilsin, konu ile ilgili bir ön araştırma yapılarak bilgi verirsin ve kişinin sadece görüşlerini dile getirmesine imkan verirsin. Bu yolla da kişinin sorulara verebileceği gereksiz cevaplardan kaçınmış ve daha doğal bir çekim olmasını sağlayabilirsin.

Bunun yanında kişiye konuşmanın başında çok önemli ve zor sorular sormamakta iyi bir fikirdir (mesela Kendinizi tanıtır mısınız lütfen?). Böylece kişi konuşma öncesi görüşmeye ısınmış olacaktır.

Hazırlık için yeterli zaman yoksa? panik yapma!

Bazen çekim öncesi hazırlık yapmak için yeterli zamanın olmayabilir. Bu durumda sadece yukarıdaki sorular üzerinden de çalışma yapabilirsin. En önemlisi görüşmenin size gerekli bilgileri vermesi için bir imkan sağlamasıdır.

Bu gibi durumda kamera önündeki kişinin kim olduğunu bilmiyorsanız ona gerekli bilgiye sahip olup olmadığı konusunda da sorular sorabilirsin. Önemli olan doğru sorularla gerekli cevabı alabilmektir.

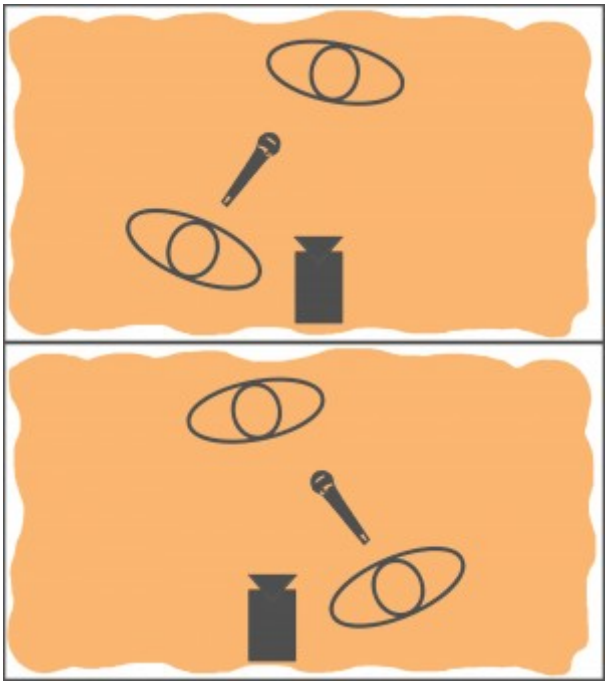
Görüşme alanının dizayn edilmesi

İlk önce sadece konuşmacı mı yoksa muhabirde mi çekim karesinde olacak buna karar vermelisin. Bu duruma göre kameraların çekim yerlerini belirlemen gerekmektedir.

Diğer konu ise ışık olayıdır. Çekimlerde görüşme yapılan kişinin yüzünün net görünmesi önemlidir.

Öncelikle çekimde hangi kameralar hangi çekimleri yapacak bunun belirlenmesi önemlidir (Profesyonel çekimlerde senaryo dahi hazırlanmaktadır).

Eğer sadece konuşmacı kamera önünde çekim karesinde yer alacaksa muhabir kameranın solunda yada sağında yer almalı ve konuşmacı muhabir ile sürekli göz temasında bulunmalıdır.

Kamera, mikrofon, konuşmacı ve muhabirin konumu – sol sağ pozisyon

Konuşmacı tamamen profilden değil ayrıca sadece yüz çekimi olarak da kaydedilmelidir.

Bunun yanında çekim alanında görüntüye giren diğer tüm arka plan da kontrol edilmelidir (örneğin arka plan da olumsuz davranışlar sergileyen kişilerin, yere çöp atma veya insanları rahatsız etme, gibi davranışların görüntü de yer almaması gerekmektedir).

Ayrıca çekim esnasında çekim anında konuşmacının sokakta bulunduğu ortamda arka plandaki nesnelerde çok önemlidir. Örneğin konuşmacının arkasında duran sokak lambasının konuşmacının kafasında duruyormuş gibi çıkması.

> *Birçok görüşmede konuşmacının çekim yapılan konu ile bağlantılı olması veya programa uygun bir duruş sergilemesi beklenmektedir. Sizde çalışmanızda bu ayrıntılara dikkat ederek çalışabilirsiniz. Örneğin bir doktor ile görüşme yapılıyorsa kişinin beyaz önlüklü olması ve boynun stetoskop olması gibi. Ancak bu kural dışına da çıkarak çekimler yapılması bazen çekimi daha ilginç hale getirebilmektedir.*

Ayrıca kameramanın çekim öncesi ve sonrasında da çekime devam etmesi ve görüşülen kişinin konu ile ne kadar bağlantılı olduğunun ve söylediklerinin kaydedilmesi önemlidir. Bu tür görüntüler çekimlerin tasarımı aşamasında kullanılarak çekimin çok daha ilgi çekici hale gelmesini sağlayabilir.

Görüşme kareleri

Bir röportaj çekiminde tüm çekim kareleri kullanılabilir. Görüşme başlangıcında tanıtım için tüm çekim alanın genel görüntülenmesi önemlidir. Devamında ise çekimler esnasında portre çekimleri, yakın plan yüz çekimleri, mimiklerin çekimi, kişinin kendine öz karakteristik özelliklerinin çekimi de oldukça önemlidir. Özellikle yüz çekimlerinin çok net olması ve hislerin belirgin şekilde ekrana yansıması gerekir.

Muhabir veya diğer kamera ekibinin görüntüye girmesi gerekir mi?

Görüşmeye başlamadan önce çekim karesine kim girecek, konuşmacı yalnız mı çıkacak, muhabir de karede yer alacak mı veya diğer personel görüntüde yer alacak mı, belli olması gerekmektedir.

Eğer en az birkaç kez muhabiri veya kamera personelini ekranda görürsek, izleyiciler için çekim çok daha şeffaf görünür. İzleyiciler programa daha fazla adapte olurlar ve yapım amacına ulaşmış olur.

Eğer çocuklar ve gençlerle çalışıyorsak tüm yapım ekibinin çalışmalarda görünür olması çok önemlidir. Bu sayede görüntülerde yer alan gençler çok daha fazla gururlanacaklar ve çalışmada yer aldıklarına mutlu olacaklardır.

Muhabirin röportaj görüntülerin de yer alıp almaması kişinin yayında aldığı göreve bağlıdır. Eğer görevli kişi sadece çekim yapılan konu ile ilgili bilgi topluyorsa, onun kişiliği ve görüşleri çekim için önemli değilse ekranda yer almasına gerek yoktur.

Fakat bununla beraber muhabir görüşmeler esnasında sürekli farklı yerlere gidiyor insanlarla konuşuyor, olaylar ve düşünceleri hakkında konuşuyorsa bu kişinin ekranlarda yer alması çok önemlidir.

Belgesel çekimlerinde bunun ikisi de olabilir. Çekimin özelliğine göre muhabir ekranda yer alır veya almaz.

Bazı belgesellerde sadece seslendirme vardır. Bu durumda program boyunca aynı kişi konuşur ve aynı anda

izleyici yayınlanan görüntülere odaklanır. Böylece kişinin görüntülerden çok daha fazla etkilenmesi de sağlanmış olur.

Sadece bir kamera çekimi ile röportaj yapımı

Eğer çekim sadece bir kamera ile yapılıyorsa, kameramanın sorumluluğu çok daha fazla olacaktır, kameramanın çekimlerde ve ses kaydederken hata yapmaması lazım. Ek olarak tek kamera ile çekim yaparken de değişik perspektiflerden çekimler yapılmalıdır. Bu nedenle tek kamera ile yapılan çekimlerde kameramanın tecrübeli olması önemlidir.

Bir röportaj çekimine yüzeysel çekimden başlayıp yine yüzeysel çekimle bitirmek önemlidir. Örneğin parıltılı bulanık bir başlangıç yapılarak netleştirme yapılabilir veya bulunduğunuz ortamda bir bina tepesinden başlayarak çekim alanı görüntülenebilir. Çekim alanında bulunan bir objeden veya çekim alanı dışındaki bir perspektiften çekime başlanıp bitirilebilir.

> *Tek kamera ile çekim yapmak kolay değildir, çektiğiniz görüntülerde çok iyi kalite olması gerekir. Çekim bittikten sonra dahi kişilerin birbiri ile konuşmaya devam etmesi gerekir mesela hava durumu hakkında konuşmaya devam edebilirler. Çekim sonrası görüntüleri uyarlama aşamasında dudak hareketlerinin ve sesin, ortam çekiminden sonra tekrar görüntü ile uyarlanması oldukça zordur.*

Görüşme sonrası kısa bir konuşmacının ellerine yakın plan çekim için uygun olur ve bu görüntüler tasarım aşamasında görüşme içerisine dahil edilebilir.

Bununla beraber kameraman ve muhabir görüşme öncesi anlaşmalı ve eğer gerekli ise çekim durdurularak farklı perspektiflerden çekimler yapılmalıdır. Bu şekilde çekim esnasında yakınlaştırma gibi özellikleri kullanmamış ve çekim hatalarını en aza indirmişi olursunuz.

Yine kameraman muhabir ve konuşmacı anlaşarak birkaç çekimden sonra farklı karelerle röportaja devam edebilirler.

> *Çekim öncesi sorulacak olan sorular belli bir sıraya konularak sorulabilir ve çekimlerin kesilerek farklı karelerde görüntülerin birleştirilmesi ile daha etili bir görüntü elde edilebilir. Bu şekilde tek kamera çekimi dışında farklı kameralarla çekim yapıldığı hissi verilmiş olarak çekim kalitesi arttırılır.*

Birden fazla kamera ile röportaj çekimi

Eğer röportaj çekimi birden fazla kamera ile yapılıyorsa, çekimlerde bir kamera hem muhabir ve konuşmacıyı kaydederken diğer kamera sadece bir kişiye odaklanarak daha akıcı ve doğal bir görüntü oluşturulmuş olur.

Diğer çekim ise bir kameranın muhabiri karşıdan çekmesi, diğer kameranın ise konuşmacıyı karşıdan çekmesidir. Bu şekilde kameralar birbirine çapraz durur, ve görüşme bölünmeden çekimler yapılmış olur.

> *Üç kameralı röportaj çekiminde daha farklı perspektifler kullanılabilir. (2 kişinin birden bel üzeri çekimi,*

konuşmacının bel üzeri tek başına çekimi ve konuşmacının yakın plan yüz çekimi olarak çekimler yapılabilir)

Her zaman söylendiği üzre sadece bir kamera ile yapılan çekimlerde kameranın bir muhabiri bir konuşmacıyı çekmesi imkansızdır. Üç ayak üzerinde birden fazla kamera kullanabilirsiniz ayrıca cep telefonunuzu da kullanabilirsiniz. Bazen cep telefonu ile yapılan kayıtlar daha dinamik bir görüntü oluşturabilir özellikle video kanallarında bunlara çok ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca bu araçların yakınlaştırma ve diğer çekim özellikleri de çok sık kullanılmaktadır.

Muhabirin çekim esnasındaki davranışları

Çekim esnasında muhabirin konuşmacıya odaklanması ve onu çok iyi dinlemesi gerekir. Muhabir sadece kendi noktasında soru sorarak olaydan kopuk durmamalıdır. Eğer konuşmacı sorulan soruya tam olarak cevap vermiyorsa muhabir soruyu biraz daha değiştirerek sorabilir.

Etkili bir muhabir konuşmacının gözlerinin içine bakar ve onu dinlediğini belli eder, sadece kamera önünde soru sormakla yetinmez.

Sorunun net ve doğrudan sorulması gerekir böylece konuşmacı sorulan soruyu iyi anlar, ayrıca çekim esnasında muhabirin orijinal sesi de kullanılabilir, ancak konuşmacı ile görüşürken bazen muhabirin soruları cevap ile karışabilir ve anlaşılmaz olabilir.

> *Muhabir şunun bilicinde olmalıdır, çekimi yöneten kendisidir ve eğer ılımlı yaklaşır ve gülümseyerek konuşursa konuşmacıdan da aynı yaklaşımı alacaktır.*

Basit olarak bir röportajda sorular diyaloğu başlatmak için kullanılır, bu yüzden sorularda kısa cevaplı olmamalıdır, açık uçlu soru olmalıdır, cevaplar verilirken sorulan sorularda tekrar edilerek cevap verilmelidir. Sadece tek kelime ile cevap verilmez.

> *Kapalı sorular " Bu şehri seviyor musun? " basit bir cevapla cevaplanır " evet yada hayır " . Fazladan bilgi almak zordur.*
>
> *Açık uçlu sorular: " Bu şehri neden seviyorsun? " Burada konuşmacı otomatik olarak cevapları vermeye başlar.*

Ek olarak konuşmacı ile görüşerek verdiği cevaplara sorulan soruların bir bölümünü de eklemeleri istenebilir. Burada bir örnek var.

> *Muhabirin sorusu : Bugün açılış günün de ne oldu?*
>
> *Konuşmacının cevabı : Bugün, açılış günün de tüm ziyaretçiler Üniversitemizin bölümlerini inceleme imkanı buldular.*

Bu şekilde yapılan çekimlerde görüntüleri düzenleme çok daha kolaydır, böylece tasarımcı muhabirin sorularını keserek te sadece konuşmacının cevaplarını yayınlayabilir.

Klasik çalışma süreci ve röportaj yapma

1. Konuşmacı ile bağlantıya geç. Randevu ayarla. Bunun dışında gün içerisinde gerekli olacak tüm hazırlıkları planla (konu başlığı, personel, park, hava durumu …)
2. Çekim yapılacak bölge için izin almayı unutmayın.
3. Soruları hazırla : Şu altı soruya odaklan "kim, ne, nerede, ne zaman, niçin, nasıl". Bu sorularla konu ile bağlantılı sorular hazırla. Bunun dışında şu da önemli, konuşmacı soru sorulacak konu ile ne kadar bağlantılı? Konu ile hangi yönlerden alakalı?
4. Konuşmacının talebi üzerine ona soruları birkaç öncede gönderebilirsin veya görüşmeden öncede soracağın sorular hakkında bilgi verebilirsin.
5. Konuşmacı ile bir gün önceden irtibata geçerek görüşmenin yapılacağı yeri zamanı tekrar teyit et ayrıca konuşmacıya katılımından dolayı teşekkürlerini sun.
6. Ekipman hazırlığı : Kaç tane ve ne tür kameraya, üç ayağa, ışığa ve ses sistemine ihtiyacın var?
    - Genel röportaj düzeni : Konuşmacı oturur veya ayaktadır. En az bir üçayak üzerinde bir kamera, yeterli gün ışığı veya bir veya dört arası ışık (Işıklandırma konusunu incele), mikrofon (yaka veya el mikrofonu, ses ve ses efektleri konusunu incele)
    - Herkesin ayakta olduğu röportaj. Seyyar bir kamera (omuzda), gün ışığı veya seyyar bir ışık (yapay ışık veya kamera kafa lambası)
7. Görüşme için iyi bir yer belirle. Yer belirlerken aşağıdaki noktalara dikkat et : güzel bir yer yeterli ışık olmalı, görüşme konusu ile ilgili bir yer.
8. Röportaj ortamının ayarlanması : Konuşmacı, kameraman ve diğer tüm kişilerin konumu ve ekipmanların konumlandırılması.
9. Yalnız bir kamera mevcut ise : Görüşme esnasında konum değiştirme ve görüntü yaklaştırma gibi ayarlar yapmayın, gerekli durumlarda, konuşmacı ile görüşerek çekim dışında ayarlama yapınız.
10. Birden fazla kamera mevcutsa : Çekimi yapan kameramanlar ile anlaşarak yakın, uzak, portre çekimlerini kimler yapacak belirleyin
11. Çekim esnasında komutları verecek bir kişi belirleyin ve gerekli yerde bu kişinin çekimi durdurmasını isteyin.
12. Görüşmeci kendini tanıttıktan sonra ve çekimin ne ile ilgili olduğunu ve nerede yayınlanacağını açıkladıktan sonra görüşülen kişinin uyması gereken kuralları belirtir.

- Kameraya direkt olarak bakmamalı. Ayrıca görüşmeci soruları bir karta yazmalı ve uygun bir konumda tutarak soruları sormalıdır, tekrar tekrar aşağıya bakmamalıdır.
- Görüşülen kişi sorulara net ve tam cümleler ile cevap vermelidir.
- Sorular "evet veya hayır" ile cevaplanmalıdır, görüşmeci zaten soruları "niçin" diye soracaktır. Görüşülen kişinin konu ile görüşünün alınması gereklidir.
- Görüşülen kişi sorularla cevapları birleştirerek cevap vermelidir. (örneğin; Niçin XYZ projesinde yer aldınız? XYZ projesinde yer aldım çünkü …)

13. Görüşme yapılan kişinin belirttiğiniz bu kurallara olan yaklaşımını takip ediniz, ılımlı mı yoksa karşımı olduğunu tespit edin.

14. Ayrıca konuşmacının sorduğunuz sorulara ne tür cevaplar verdiğini takip edin, net cevaplar alamazsanız soruyu farklı şekilde sorun veya tekrar sorun.

15. Görüşülen kişi ile yayınlama konusuyla ilgili bir sözleşme imzalayın. Eğer konuşmacı çekimlerin ardından

yapılan düzenlemeyi tekrar izlemek isterse , çekimlerden sonra ve tasarım aşamasından sonra sözleşme imzalayın.

16. Çalışmanızı yayınlamadan önce ön giriş olarak bulunduğunuz ortamı çekebilir, konunuz ile ilgili çekim yapabilirsiniz.

Anket – özel bir röportaj türü

Temel kurallara bağlı kalarak etkili bir röportaj için anket içinde bu kurallar uygulanabilir. Konuşmacı yüzü dönük olarak kameraya karşı durur ve muhabire bakar, muhabir ise konuşmacının sağında veya solunda durur.

Genel kurallara göre kişiler resmin sağında veya solunda konumlanır.

Konuşmacının ekranında sağında veya solunda değişik pozisyonlarda durması görüntünün çok daha etkili olmasını sağlayacaktır.

Sokaklarda yapılan çekimlerde genelde omuz kamerası veya daha küçük olan el kamerası kullanılır. Burada kameraman farklı perspektiflerden çekimler yapabilir. Çekimlerde gün ışığından faydalanabilir veya yapay ışıkta kullanabilirsiniz. Bir kafa ışığı ile sadece kişinin yüzünü de aydınlatabilirsiniz.

İki seyyar kamera ile çekim.

> *Çekimlerde yayalar ile görüşmeler oldukça hızlı olmak zorundadır, bu nedenle konuşmacı ile hemen kısa bir sözleşme yapmak gerekmektedir. Konuşmacıya " Bu görüşmenin televizyon, internet gibi platformlarda yayınlanmasına izin verir misiniz? Diye sormanız ve izin almanız gerekmektedir. Bir kamera ile bu çekimleri yapabilir ve elinizde delil olarak bu görüntüleri saklayabilirsiniz.*

Röportaj çekimlerini düzenleme

Çekilen görüntüleri düzenlemeye geçmeden önce hazırlayacağınız videonun süresinin ne olacağını tespit etmelisiniz. Kullanılacak olan görüntüler belirlendikten sonra tasarım aşamasında sıralaya konulmalıdır.

Görüntüleri düzenleyen kişi muhabirin sorduğu soruları bir sıraya koyabilir. Devamında gelen diğer ayrıntılı sorular ile uyumlu olması gerekmektedir.

Görüşme esnasında konuşmacının verdiği cevapların daha net olması için söylenen sözler yazılı hale getirilerek, hazırlanan videoda kullanılabilir. Yazılı format veya konuşmanın özeti üzerine içerik uyarlanabilir ve daha kaliteli hale getirilebilir.

> *Bilmeliyiz ki konuşma konu ile daha az alakalı gibi görünebilir ancak genelde belli duyguları aktarması gerekmektedir.*

Eğer konuşmacı muhabirini sorduğu soruları cevaplarının içerisinde çok iyi kullanıyorsa, görüntülerin düzenleme

aşamasında soruları yok etmek daha iyi olacaktır. Böylece röportajında kısa olmasını sağlarsınız. Ancak bazen uygun olmayan kısaltmalarda görüşmeyi yetersiz duruma düşürmektedir. Eğer çok uzun bir görüşmeyi uygun şekilde kısaltmak mümkün değilse seslendirme kullanarak, konu ile ilgili görüntüleri aktarabilir veya çekimlerdeki sesi kapatarak özet bir açıklama ile konu hakkında bilgi verilir.

Farklı perspektifler arasındaki uyumu sağlamak için görüntüler arası geçişler 10 saniyenin altında olmalıdır. Çekimin uzunluğu çekim kalitesine ve estetik duruşuna göre belirlenebilir. Hazırlanan kesik kesik görüntüler ile de sözlü içeriği sunabiliriz.

> *Film yapımcıları arasında şu anlaşmazlık mevcuttur, konuşulan kelimeleri ve üslubu göstermek gereklimi yoksa ses ve görüntü aynı şeyleri vermek zorunda değilmidir. Bu tamamen konu içeriğine bağlıdır.*
>
> *Bir röportaj da bir kaykaycı yı canlandırdığımız zaman, konuşma dili ile bunu anlatmaya gerek yoktur, kayarken küçüklük görüntüleri yeterlidir.*
>
> *Ancak kişinin küçüklüğü ile ilgili anlatmak istediği özel bir hüneri varsa bir kamera ile hüneri kaydedilirken sesli anlatımda kullanılır ve seyircinin tam olarak anlaması sağlanır.*

Bir röportajda ses tasarımı

Hem muhabirin hem de konuşmacının ses seviyelerinin iyi ayarlanmış olması gerekir ve net olarak duyulmalıdır. Dilin sesi, nefes alma verme sesi, “hmms” sesi gibi sesler dosya içerisinden çıkarılmalı veya dosya onarılarak kullanılmalıdır.

Konuşmaları kesip yapıştırdığımız yerlerde kişi konuşmaya başlamadan önce kaydetmeye başlamalıyız böylece daha pürüzsüz bir video yapmış oluruz.

Hem konuşmacının hem de muhabirin aynı anda çekilmesi (karşı karşıya), kişinin dinlerken de tek başına karşıdan çekilmesi daha etkili görüntüler elde edilmesini sağlayacaktır.

Alıştırmalar

1. İnternetten ve televizyondan röportajları izleyiniz ve nasıl yapıldıkları ve nasıl tasarlandıklarını tartışınız (kameraların durumu, çekim sahneleri, ışıklandırma)
2. Farklı yerlerde farklı koşullarda basit bir röportaj çekimi planlayın ve anket uygulaması yapın. (kamera pozisyonu, ışıklandırma, arka plan ...)
3. Görüntü ve ses kayıtları ile beraber gerçek koşullarda bir röportaj çekin. Konuşmacının tam olarak kurallara uymasına gerek yok, muhabirin bu hataları yakalayıp yakalayamadığını da kontrol edin ve düzeltmeleri de yapın. Ek olarak röportaj için giriş çekimlerini yapın ve konuyla bağlantılı görüntüler i de çekin.
4. Film materyalleri hakkında konuşunuz. Kriterler: Film tasarım yöntemleri (örneğin ne tür perspektif, kalite ve ışık) ses kalitesi, röportaj içeriği, görüntü kalitesi ve konuyla ilgili ortam çekimi ve giriş çekimi.

Sık yapılan hatalar

- En genel yanlış kullanım yaka mikrofonu kullanımıdır. Yaka mikrofonu konuşmacının ağzına yakı durmaz genelde 10-15 cm uzaklığı vardır. Bu yüzden röportajlarda kullanıma uygun değildir.
- Genelde aydınlatmaya çok önem verilmez. İyi bir aydınlatma için zamana ve sabra ihtiyacınız var.
- Özellikle ikinci bir seyyar kamera kullandığımızda da bu kamera ile yine bütün kurallara bağlı kalarak çekim yapmalıyız.
- Genelde konuşmacı profilden çok fazla çekilir. Her iki gözünde görünür olduğundan emin olarak çekim yapınız.
- Bazen bariz hatalar yapılabiliyor. Mesela çekimin birinde kişi sol elinde bir bardak taşırken, görüntüyü kesip yapıştırdıktan sonra sağ elinde taşıyor. Ancak seyirci kişinin bardağı elinde değiştirdiğini görmediği için çekim kalitesi düşmüş oluyor.

İlgili diğer konular ve kaynaklar

Bölümler: Basit kamera kullanımı / İleri kamera kullanımı / Işıklandırma / ses, müzik ve ses efektleri

Metodoloji

Bu bölüm bir röportajın nasıl yapılacağını ayrıntılı olarak ele almaktadır. Gençler ve çocuklar çok kısa sürede buradaki bilgilerle tecrübe edinebilirler.

Öğretmen olarak sizler bir röportaj çekiminde uyulması gereken kuralları önemli adımları (kamera pozisyonu, muhabir, konuşmacı, ses ve ışıklandırma malzemeleri) röportajın nasıl etkili ve ilgi çekici hale getirildiğini öğrenebilirsiniz.

Çocukların ve gençlerin yapılan çekimleri izleme imkanları olmalı. Eğer gençler ile beraber çekilen görüntüleri izleme imkanı bulursanız, gençler kendilerini daha iyi geliştirecekler, karşılıklı görüşmeler ile yanlışlar tespit edilerek adım adım daha başarılı çalışmalar yapılacaktır.

Terminoloji

Orijinal ses, seslendirme, açık kapalı, 5 N 1 K , onay formu, görüntü, kamera lens özellikleri, görüntü karesi, yaka mikrofonu, el mikrofonu, kamera ekseni, omuz kamerası, el kamerası, altın kurallar, kafa lambası, kişinin omuzundan diğerinin çekimi, bariz hata